

Ažurirana analiza:

Izgledi kreditne sposobnosti Grada Zagreba promijenjeni iz negativnih u stabilne na temelju gospodarskog i fiskalnog oporavka; potvrda ocjene „BB-“

24. rujna 2021.

Pregled

- Očekujemo da će se hrvatsko gospodarstvo znatno oporaviti nakon recesije povezane s pandemijom u 2020., čime će se povećati prihodi Grada Zagreba.
- Nova gradska uprava provela je različite promjene politika s ciljem jačanja proračunskih ostvarenja i likvidnosti Grada te transparentnosti gradskih sredstava.
- Izdaci za udio Zagreba u troškovima obnove nakon razornih potresa zasad su vrlo niski, ali će, prema našem mišljenju, godinama utjecati na financijsko stanje Grada.
- Stoga smo izglede kreditne sposobnosti promijenili iz negativnih u stabilne i potvrdili svoju ocjenu dugoročne izdavateljeve kreditne sposobnosti „BB-“ za Grad Zagreb.

GLAVNI KREDITNI ANALITIČAR

Thomas F Fischinger

Frankfurt

+ 49 693 399 9243

[thomas.fischinger](mailto:thomas.fischinger@spglobal.com)

@spglobal.com

SEKUNDARNI KONTAKT

Yotam Cohen

RAMAT-GAN

[yotam.cohen](mailto:yotam.cohen@spglobal.com)

@spglobal.com

DODATNI KONTAKT

EMEA Sovereign and IPF

SovereignIPF

@spglobal.com

Rejting

Dana 24. rujna 2021. godine S&P Global Ratings promijenio je izgledi kreditne sposobnosti izdavatelja iz negativnih u stabilne i potvrdio ocjenu „BB-“, kao svoju ocjenu dugoročne kreditne sposobnosti Zagreba, glavnog grada Republike Hrvatske.

Izgledi

Stabilne izgledi temeljimo na svojem očekivanju da će Zagreb nastaviti konsolidirati svoje proračunsko ostvarenje uz povećanu naplatu prihoda i čvrstu kontrolu rashoda. Vjerujemo da trenutačna obnova potresom oštećenih područja ne bi trebala dovesti do značajnog manjka u financijama Grada.

Nepovoljan scenarij

Mogli bismo smanjiti ocjenu ako bi se, suprotno našem očekivanju, povećao financijski pritisak na Zagreb i trgovačka društva u njegovu vlasništvu, na primjer u slučaju akumulacije dodatnih obveza i pada gotovinskih sredstava. Pored navedenoga, ocjenu kreditne sposobnosti moglo bi pogoršati slabljenje potpore Vlade u usmjeravanju sredstava Gradu radi financiranja velikih investicijskih projekata.

Povoljan scenarij

Vidimo potencijal za povećanje ocjene kreditne sposobnosti ako Zagreb dodatno smanji svoje potencijalne obveze i poveća transparentnost glede finansijskog planiranja Grada. Pored navedenoga, poboljšanjem proračunskog ostvarenja, dalnjim povećanjem gotovinskih sredstava i zadržavanjem zaduženosti na sadašnjoj razini mogla bi se povećati ocjena kreditne sposobnosti.

Obrazloženje

Naše ocjene o Zagrebu odražavaju slabiju pokrivenost likvidnosnim sredstvima Grada, umjereni visoko opterećenje dugom servisiranim iz poreza i nestabilno političko okruženje. Ove slabosti djelomično su ublažene potporom koju će Zagreb dobiti od EU -a i središnje vlade za obnovu infrastrukture nakon potresa 2020. Iznos i vremenski okvir za pomoći Vlade ovise o napretku radova i birokratskim aranžmanima s raznim dionicima. Iako će se Grad vjerojatno suočiti s manjim troškovima nego što se prvotno mislilo, dalje u svoju procjenu navodimo i to da će Zagreb morati pokriti određene troškove obnove koji će dospijevati na naplatu godinama, ako ne desetljećima. I dalje smatramo da je Grad ovisan o potpori koja dolazi priljevom kapitala iz sredstava EU-a i dobroj suradnji sa središnjom vlasti.

Prema našoj ažuriranoj ekonomskoj prognozi za Hrvatsku, očekujemo snažan oporavak nacionalnog gospodarstva s povećanjem realnog BDP -a za 6,5% u 2021., što bi trebalo stvoriti dodatne porezne prihode za Zagreb. Primjećujemo promjenu politike gradske uprave nakon lokalnih izbora u proljeće 2021. Novi gradonačelnik, uz podršku dvostranačke koalicije s većinom zastupnika u Gradskoj skupštini, u ljetu 2021. pokrenuo je mјere konsolidacije, uključujući spajanje gradskih ureda i smanjenje plaća. Nova uprava također je najavila korake u svrhu povećanja transparentnosti gradskih financija i odluka te je imenovala novu upravu ključnih gradskih poduzeća, uključujući ZAGREBAČKI HOLDING d.o.o., što smatramo da predstavlja prve pozitivne korake prema konsolidaciji gradskih financija. U našem osnovnom scenariju za razdoblje 2021.–2023. kontinuirana potreba za ulaganjima nastavit će stvarati pritiske za proračunsko ostvarenje Zagreba.

U ocjeni kreditne sposobnosti Grada također se uzima u obzir naše stajalište o nepredvidivom

www.spglobal.com/ratingsdirect

Sva prava pridržana. Umnožavanje i distribucija nisu dopušteni bez pristanka društva S&P Global Ratings.

Pročitajte uvjete korištenja / izjavu o odricanju odgovornosti na posljednjoj stranici.

21. rujna 2021. 2

0336925U | Linx User

Zagreb ovisi o stalnoj potpori središnje vlasti i o sredstvima EU-a

Kreditnu kvalitetu Grada Zagreba ograničava institucionalno okruženje u kojem poslju hrvatske jedinice lokalne samouprave. Okvir se često mijenja, raspodjela sredstava je neuravnotežena i nedovoljno usklađena sa zadacima koji se delegiraju jedinicama lokalne samouprave. To naglašava akumulirani deficit Grada Zagreba, koji odražava očekivanje Grada da će od središnje vlasti dobiti kompenzacije. Pored navedenoga, višestruke promjene poreznog sustava otežavaju finansijsko planiranje. Na primjer, smanjenje poreza na razini središnje vlasti, čiji je cilj pružanje potpore lokalnom gospodarstvu nakon šoka izazvanog pandemijom bolesti COVID-19, vjerojatno bi izazvalo značajan manjak poreznih prihoda u Zagrebu da Grad nije postigao dogovor sa središnjom vlasti. Zagreb je nedavno riješio razne pravne sporove s hrvatskim Ministerstvom financija, čime se donekle ograničavaju rizici od sudske postupaka s kojima se suočava. Ostaje za vidjeti kako će se suradnja između gradske uprave i središnje vlasti razvijati u sljedeće četiri godine, posebno zato što Zagrebom sada upravljaju stranke koje su u oporbenoj ulozi na nacionalnoj razini.

Gradonačelnik Tomislav Tomašević, izabran u svibnju 2021., formirao je koaliciju koja mu daje većinu u Gradskoj skupštini. Razumijemo da novi upravljački tim želi promijeniti gradsku politiku s ciljem povećanja finansijske transparentnosti. Grad je usto imenovao novu Upravu svog glavnog gradskog poduzeća ZAGREBAČKOG HOLDINGA, i uspostavio politiku likvidnosti kako bi se podigle minimalne ciljne vrijednosti za gotovinska sredstva na razini Grada. Niska predvidljivost u vezi s time kada će Zagreb dobiti sredstva za podmirenje troškova povezanih s potresom ograničava djelotvornost politika i učinkovito finansijsko planiranje na razini Grada.

Prednost Zagreba je činjenica da je glavno i dominantno gospodarsko središte Hrvatske. Grad sudjeluje u ukupnom hrvatskom BDP-u s približno jednom trećinom. Nezaposlenost je znatno niža nego na razini cijele zemlje te je dosegla 4,6 % na kraju 2020., što smatramo niskim, s obzirom na recesiju uzrokovano pandemijom. BDP po glavi stanovnika usporediv je s onim slično ocijenjenih jedinica na međunarodnoj razini te je za otprilike 70 % veći od nacionalnog prosjeka. Očekujemo da će se rast hrvatskog BDP -a oporaviti za oko 6,5 % u 2021. i 5,0 % u 2022., u odnosu na našu prethodnu prognozu iz proljeća 2021. Vjerujemo da će se BDP po stanovniku Grada Zagreba razvijati slično nacionalnim trendovima rasta. Nadalje, privlačna snaga Grada rezultirala je stabilnim brojem stanovnika, čime se Grad pozitivno razlikuje od nacionalnog trenda. Time će se donekle podržati ekonomska i porezna osnovica u srednjoročnom razdoblju.

Sredstva EU-a pomoći će u obnovi nakon potresa, ali uz neizvjestan vremenski okvir

Hrvatska će iz Fonda solidarnosti EU-a dobiti 5,1 milijardu kuna za ublažavanje troškova obnove infrastrukture u Zagrebu nakon dva potresa u ožujku 2020. Grad će imati pristup sredstvima iz ovog fonda u iznosu od 2,6 milijardi kuna u nekom trenutku do 2022., ali tu potporu nismo uvrstili u naš osnovni scenarij zato što vremenski okvir ostaje nejasan. Financiranje je namijenjeno pokrivanju pripadajućih kapitalnih izdataka pa bi stoga trebalo biti neutralno u odnosu na ukupno proračunsko ostvarenje. Dostupnost tih sredstava mogla bi isteći ako se ne potroše za predviđenu svrhu i u određenom vremenskom roku.

Prema nacionalnom zakonu, lokalne vlasti, što zapravo znači Grad Zagreb, moraju pokriti 20 % troškova obnove teže oštećenih privatnih zgrada. Teško je procijeniti razmjere tih troškova. Također, radovi na obnovi trajat će najmanje jedno desetljeće. Početne procjene troškova su oko 87 milijardi kuna. Iako je iznos koji će Zagreb pokriti nemoguće predvidjeti, pretpostavljamo da će troškovi Grada biti manji od prvotno očekivanih. Država i EU financirat će većinu obnove javnih zgrada i infrastrukture, dok će Grad pokriti znatno manji iznos. Grad je za ovu svrhu u proračunu za 2021. predvidio 80 milijuna kuna, ali je potrošio samo mali dio toga zbog sporog napretka obnove.

U našem osnovnom scenariju za 2021. očekujemo da će Zagreb poboljšati svoj saldo poslovanja zbog oporavka poreznih prihoda i pojačanih mjera smanjenja troškova, uključujući smanjenje plaća za više gradsko rukovodstvo i manji broj gradskih ureda. Stoga očekujemo da će Grad ostvariti manji operativni saldo po kapitalnim izdacima u 2021. te nešto manjih viškova u godinama nakon toga.

Proračunska fleksibilnost Zagreba je ograničena jer većina prihoda ovisi o odlukama države, a stavke rashoda poput plaća često su strogo propisane. Grad ne može utjecati na glavni izvor prihoda, odnosno na porez na dohodak, osim prirezom koji ubire. Međutim, prirez je već na maksimumu koji je postavila središnja vlast. Rashodovna fleksibilnost dodatno je ograničena fiksnim subvencijama dodijeljenim gradskom holding društvu i Zagrebačkom električnom tramvaju (ZET); oba pružaju ključne javne usluge. Prodaja imovine posljednjih se godina pokazala teškom i ne pruža dodatni manevarski prostor.

S 95% konsolidiranih operativnih prihoda u 2021., smatramo da je gradski dug servisiran iz poreza umjeren u međunarodnim okvirima, ali visok za lokalnu upravu u Srednjoj i Istočnoj Europi. Izravni dug iznosi manje od polovine duga servisiranog iz poreza, što odražava veliku eksternalizaciju duga faktoringom i financiranjem kroz različita gradska poduzeća kako bi se zaobišla pravila financiranja duga. Pretpostavljamo da će Zagreb akumulirati dodatni dug zbog godinama

Ažurirana analiza: Izgledi kreditne sposobnosti Grada Zagreba promijenjeni iz negativnih u stabilne na temelju gospodarskog i fiskalnog oporavka; potvrda ocjene „BB-“

potrebnog financiranja za pokriće nedavnih deficitova. Stoga predviđamo povećanje novog neto zaduživanja koje Grad također koristi radi održavanja gotovinskih sredstava. Pretpostavljamo da je omjer duga Grada Zagreba, koji uključuje dug ZAGREBAČ KOG HOLDINGA i drugih gradskih poduzeća, dosegao vrhunac 2020. te će se postupno smanjivati tijekom našeg prognoziranog razdoblja zahvaljujući sve većem proračunu. Opterećenost dugovima Grada Zagreba pojačana je njegovim velikim potencijalnim obvezama koje se sastoje od udjela Zagreba u odštetama vezanim za potres i sudske postupake. U tu procjenu uključili smo obveze ZAGREBAČ KOG HOLDINGA i ZET-a, kao i dugoročne i kratkoročne obveze povezanih subjekata koje još nisu bile uključene u gradski dug servisiran iz poreza. Devizni rizik je ograničen jer je sav dug u domaćoj valuti.

Pozicija likvidnosti Zagreba i dalje predstavlja ključnu slabost u vezi s kreditiranjem. Unatoč povećanom držanju gotovine do sredine 2021. i novouspostavljenoj minimalnoj razini gotovine, gotovina u blagajni pokriva samo oko polovice servisiranja duga i finansijskih potreba u sljedećih 12 mjeseci. Pored navedenoga, pristup vanjskim izvorima likvidnosti smatramo ograničenim s obzirom na to da je, prema našoj procjeni, domaći bankarski sektor relativno slab (vidi „Procjena rizika za državnu industriju bankarstva: Hrvatska“, objavljena 15. listopada 2020. na RatingsDirect).

Ključni statistički podaci

Tablica 1

Odarbani pokazatelji Grada Zagreba

(Mil. HRK)	--Fis. god. završ. 31. pros.--					
	2018.	2019.	2020.	2021bc	2022bc	2023bc
Operativni prihodi	7,223.	7,471.	7,154.	7,726.	8,069.	8,356.
Operativni rashodi	6,456.	6,676.	6,848.	7,098.	7,348.	7,598.
Operativna bilanca	767.	795.	306.	628.	721.	758.
Operativna bilanca (% operativnih prihoda)	10,6.	10,6.	4,3.	8,1.	8,9.	9,1.
Kapitalni prihodi	57.	158.	178.	200.	250.	250.
Kapitalni rashodi	838.	1,054.	787.	907.	893.	898.
Bilanca nakon računa kapitala	(14)	(102)	(304)	(79)	78.	110.
Bilanca nakon računa kapitala (%) ukupnih prihoda	(0,2)	(1,3)	(4,1)	(1,0)	0,9.	1,3.
Otplaćeni dug	551.	671.	794.	443.	487.	451.
Bruto obveze po kreditima	558.	593.	1,336.	804.	690.	642.
Bilanca nakon obveza po kreditima	0.	(180)	239.	281.	281.	301.
Izravni dug (nepodmiren na kraju godine)	2,302.	2,246.	2,551.	2,992.	3,115.	3,306.
Izravni dug (% operativnih prihoda)	31,9.	30,1.	35,7.	38,7.	38,6.	39,6.
Dug servisiran iz poreza (neplaćen na kraju godine)	7,153.	8,931.	9,911.	10,352.	10,475.	10,666.

Ažurirana analiza: Izgledi kreditne sposobnosti Grada Zagreba promijenjeni iz negativnih u stabilne na temelju gospodarskog i fiskalnog oporavka; potvrda ocjene „BB-“

Dug servisiran iz poreza (% konsolidiranih operativnih prihoda)	78,4.	82,5.	96,4.	95,4.	93,6.	92,9.
---	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Tablica 1

Odobrani pokazatelji Grada Zagreba (nast.)

(Mil. HRK)	--Fis. god. završ. 31. pros.--					
	2018.	2019.	2020.	2021bc	2022bc	2023bc
Kamata (% operativnih prihoda)	1,5.	0,7.	0,6.	0,5.	0,4.	0,2.
Lokalni BDP po glavi stanovnika (HRK)	164,190.	170,831.	157,589.	180,596.	193,599.	203,473.
Nacionalni BDP po glavi stanovnika (HRK)	94,270.	98,975.	91,801.	99,923.	107,022.	112,650.

Navedeni podaci i omjeri rezultat su izračuna S&P Global Ratings'-a koji se oslanjaju na nacionalne i međunarodne izvore, i odražavaju neovisno mišljenje S&P Global Ratings'-a o pravovremenosti, pokrivenosti, točnosti, vjerodostojnosti i upotrebljivosti dostupnih informacija. Glavni izvori su finansijska izveštaja i proračuni koje je dostavio izdavatelj. bc se odnosi na osnovni scenarij i odražava očekivanja S&P Global Ratings'a o najvjerojatnijem scenaru. HRK--hrvatska kuna

Prikaz rezultata rejtinga

Tablica 2

Prikaz rezultata rejtinga Grada Zagreba

Ključni čimbenici rejtinga	Bodovi
Institucionalni okvir	5.
Gospodarstvo	3.
Finansijsko upravljanje	4.
Proračunska ostvarenja	3.
Likvidnost	5.
Dužničko opterećenje	4.
Samostalni kreditni profil	bb-
Kreditni rejting izdavatelja	BB-

S&P Global Ratings ocjenjuje kreditnu sposobnost jedinica lokalne i područne samouprave izvan SAD-a na temelju šest glavnih čimbenika ocjene, navedenih u gornjoj tablici. U svojoj "Metodologiji ocjenjivanja jedinica lokalne i područne samouprave izvan SAD-a", objavljenoj 15. srpnja 2019., opisujemo kako izvodimo ocjenu kreditne sposobnosti jedinica lokalne/područne samouprave za zaduživanje u stranoj valuti. Institucionalni se okvir ocjenjuje na temelju ljestvice od šest stupnjeva. 1 označava najsnajniji, a 6 najslabiji rezultat. Naše procjene čimbenika gospodarstva, finansijskog upravljanja, proračunske ostvarenja, likvidnosti i dužničkog opterećenja ocjenjuju se na ljestvici od pet stupnjeva, pri čemu 1 označava najsnajniji, a 5 najslabiji rezultat.

Ključni statistički podaci za državu

www.spglobal.com/ratingsdirect

Sva prava pridržana. Umnožavanje i distribucija nisu dopušteni bez pristanka društva S&P Global Ratings.

Pročitajte uvjete korištenja / izjavu o odricanju odgovornosti na posljednjoj stranici.

21. rujna 2021. 6

0336925U | Linx User

Ažurirana analiza: Izgledi kreditne sposobnosti Grada Zagreba promijenjeni iz negativnih u stabilne na temelju gospodarskog i fiskalnog oporavka; potvrda ocjene „BB-“

- Pokazatelji državnog rizika, 12. srpnja 2021. Interaktivna inačica dostupna je na <http://www.spratings.com/sri>

Povezani kriteriji

- Kriteriji | Uprave | Međunarodne javne financije: Metodologija ocjenjivanja jedinica lokalne i područne samouprave izvan SAD-a, 15. srpnja 2019.
- Opći kriteriji: Načela ocjene kreditne sposobnosti, 16. veljače 2011.

Povezana istraživanja

- Potvrda ocjene kreditne sposobnosti Hrvatske „BBB-/A-3“ sa stabilnim izgledima, 17. rujna 2021.
- Komparativna statistika: European Local And Regional Government Risk Indicators (*Pokazatelji rizika za europska tijela lokalne i regionalne samouprave*), 1. rujna 2021.
- Economic Outlook Europe Q3 2021 (*Ekonomski izgledi za Europu u trećem tromjesečju 2021.*): The Grand Reopening (*Veliko otvorenje*) 24. lipnja 2021.
- Izgledi kreditne sposobnosti Grada Zagreba potvrda ocjene „BB-“; izgledi ostaju negativni, 26. ožujka 2021.
- Dugovi jedinica lokalne samouprave za 2021.: Global Borrowing To Hit \$2.25 Trillion (*Globalno zaduživanje doseglo je 2,25 triljuna dolara*), 25. ožujka 2021.
- Ekomska istraživanja: Orderly Global Reflation Will Support The Recovery From COVID-19 (*Uredna globalna reflacija podržat će oporavak od bolesti COVID-19*), 22. ožujka 2021
- Bankrot, tranzicija i oporavak: 2019 Annual International Public Finance Default Study And Rating Transition Study (*Bankrot, tranzicija i oporavak: studija državnih bankrota i tranzicije rejtinga za 2019.*), 8. prosinca 2020.
- Banking Industry Country Risk Assessment: Croatia (*Procjena rizika za državnu industriju bankarstva: Hrvatska*), 15. listopada 2020.
- Ocjena Zagrebačkog Holdinga sa sjedištem u Hrvatskoj snižena je na „B-“ s „B+“ nakon pogoršanja ocjene Grada Zagreba; stabilni izgledi, 1. listopada 2020.
- Croatia BICRA Economic Risk Trend Now Negative On Deepening COVID-19 Risks; No Ratings Affected (*Procjena rizika za državnu industriju bankarstva: Hrvatska; gospodarski pokazatelji sada su negativni zbog produbljivanja rizika povezanih s bolešću COVID-19 što ne utječe na kreditnu ocjenu*), 19. svibnja 2020.

U skladu s našim relevantnim politikama i procedurama, Odbor za rejting bio je sastavljen od analitičara koji su kvalificirani za glasanje u odboru i raspolažu iskustvom dostašnjim za primjerenou

Ažurirana analiza: Izgledi kreditne sposobnosti Grada Zagreba promijenjeni iz negativnih u stabilne na temelju gospodarskog i fiskalnog oporavka; potvrda ocjene „BB-“

poznavanje i razumijevanje metodologije koja se primjenjuje (pogledajte „Povezani kriteriji i istraživanja“). Na početku sjednice predsjedavajući je potvrdio da su podaci koje je glavni analitičar pribavio za potrebe Odbora za ocjenu kreditne sposobnosti dostavljeni pravodobno i da su članovima Odbora dostatni za donošenje utemeljene odluke.

Nakon što je glavni analitičar dao početne napomene i objasnio preporuku, Odbor je raspravljao o ključnim čimbenicima rejtinga i ključnim pitanjima u skladu s relevantnim kriterijima. Razmatralo se i raspravljalo o kvalitativnim i kvantitativnim čimbenicima rizika, uz razmatranje dosadašnjih rezultata i prognoza.

Procjena odbora vezana za ključne čimbenike rejtinga prikazana je u prethodnom odjeljku Prikaz rezultata rejtinga.

Predsjedavajući je osigurao da svaki član s pravom glasa ima priliku izraziti svoje mišljenje.

Predsjedavajući ili imenovana osoba pregledali su nacrt izvješća kako bi se osigurala dosljednost s odlukom Odbora. Mišljenja i odluka odbora za rejting sažeto su prikazani u prethodno navedenom obrazloženju i izgledima. Ponderiranje svih čimbenika rejtinga opisano je u metodologiji koja se koristila u izradi ovog rejtinga (pogledajte „Povezani kriteriji i istraživanja“).

Popis rejtinga

Određeni izrazi korišteni u ovom izvješću, osobito neki pridjevi koji su se koristili kako bi izrazili naše stajalište o čimbenicima relevantnim za rejting, imaju specifična značenja kako su navedena u našim kriterijima, i stoga ih je potrebno tumačiti sukladno tim kriterijima. Za više informacija pogledajte Ratings Criteria (Kriteriji rejtinga) na www.standardandpoors.com. Opis svake skupine ocjene kreditnog rejtinga S&P Global Ratings sadržan je u "S&P Global Ratings Definitions" na https://www.standardandpoors.com/en_US/web/guest/article/-/view/sourceld/504352. Potpuni podaci o rejtingzima dostupni su pretplatnicima RatingsDirecta na www.capitaliq.com. Sve rejtinge na koje utječe ova odluka o rejtingu možete naći na javnoj internetskoj stranici agencije S&P Global Ratings na www.standardandpoors.com. Koristite polje za pretraživanje rejtinga u lijevom stupcu. Osim toga, možete nazvati i neki od sljedećih brojeva agencije S&P Global Ratings: Korisnička podrška u Europi (44) 20-7176-7176; Londonski Ured za tisak (44) 20-7176-3605; Pariz (33) 1-4420-6708; Frankfurt (49) 69-33-999-225; Stockholm (46) 8-440-5914; ili Moskva 7 (495) 783-4009.